

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА „ЧУКАРИЦА“, ВРТИЋ „НЕВЕН“

Место где се деца радују

У вртићу спроводе елементе програма који подстиче целокупни (интелектуални, друштвени, емотивни и телесни) раст и развој. Малишани се слободно играју и раде, крећу, брину о околини, комуницирају са другарима различитог узраста и одраслима

Вртић „Невен“ ради у оквиру Предшколске установе „Чукарица“, која у свом саставу има двадесет један вртић. У нашој установи развија се и гради свест о значају и важности раног развоја и васпитно-образовног утицаја на дете као компетентно биће, пуно потенцијала које испољава у средини која је за њега стимулативна и подстицајна. Наглашавамо важност промишљања о вредностима, ставовима, значењима, интеракцији различитих сегмената и фактора у том процесу, које желимо да развијамо у нашој предшколској установи.

У вртићу „Невен“ деца су организована у десет васпитних група по узрастима. Негујемо културу отворе-

тића. Поштујући дечје право на игру, у коју оно уноси лична искуства, склоности, вештине и стилове учења, разматрали смо како до интеракције, коришћења свих ресурса вртића. За децу је веома важна могућност учествовања у заједничким активностима и развијање пријатељстава, сваком детету пружања прилике да постигне максимум. Квалитетан предшколски програм заснива се на индивидуалним компетенцијама, снагама, интересовањима и потребама сваког детета.

У нашем вртићу спроводимо елементе програма који подстиче целокупни (интелектуални, друштвени, емотивни и телесни) раст и развој. Деца се слободно играју и ра-

дске ситуација, кроз све васпитне области. Први корак у раду са децом био је посматрање и праћење деце, уочавање потреба и њихових интересовања, интеракције и конфликта. Кроз процес подстицања самопоштовања путем кооперативне комуникације развијала се и унапређивала вештина самоизражавања и саморазумевања, ојачавања поверења и поуздања у себе и друге. Процес рада обухватио је радионице на тему осећања, рад на доношењу правила понашања у групи, конструктивно решавање проблемских ситуација, интерактивно учење, развијање различитих кооперативних игара и предлоге за организовање различитих игара у вртићу, у зависности од специфичности и структуре сваке групе. Рад на овој теми омогућио је деци развијање толеранције на различитост, јачу социјалну интегративност, развој способности комуникације, осећаја сигурности и задовољства, а код родитеља могућност да и сами учествују у животу групе. Радећи на овој теми, васпитачи су развијали подстицајну атмосферу, која је омогућила размену између васпитача, побољшале професионалне компетенције за рад са децом и јачале тимског рада.

Отварене добити кроз овај пројекат су боља кохезија групе, заинтересовано, самостално дете, могућност за стицање свести о себи, својим могућностима и способностима, боља комуникација на релацији дете – дете, дете – васпитач, дете – родитељ, васпитач – родитељ.

Тимски рад васпитача, стручних сарадника и родитеља довео је до реализације различитих родитељских састанака са темом кооперативне и спортске игре на отвореном, што ће се и даље наставити, а где ће се дружити деца, васпитачи и родитељи ПУ Чукарица. Рад на моралном васпитању обухватао је постепено стицање моралних знања – појмова, правила, вредности – у складу са интелектуалним способностима и искуством деце (није гаранција моралног понашања и деловања). Затим, за формирање моралних уверења – када дете морална знања прихвати као власти-

те ставове и она му постану покретачка снага за морално понашање и деловање – али и формирање моралног понашања и деловања – личности која се морално понаша и делује у свим животним ситуацијама. Ту је и рад на усвајању моралних ставова и формирању моралних уверења, навика моралног понашања и деловања, на васпитавању позитивних особина воље и карактера. Али и формирању и неговању смисла за моралне вредности. Како до аутономије – кооперацијом, сарадњом, дискусијом, заједничким трагањем за истином – али и до свести да се правила могу мењати и бити ствар договора.

Квалификациони предшколски програм заснива се на индивидуалним компетенцијама, снагама, интересовањима и потребама сваког детета

Праћећи дечји развој и напредовање, увидели смо да је у даљем раду потребно више се бавити социјално-емоционалним развојем, развојем позитивне слике о себи, сарадњом међу децом и међусобним поштовањем, богаћењем дечјег речника.

Полазна основа за одабир драмског метода у раду било нам је велико деце интересовање за луткарске представе и активно учешће у њиховој реализацији. Новина у реализацији пројекта била је што смо деци представили и упознали их са позориштем сенки. Деца нису директно била испред, већ иза паравана, што омогућава њихов спонтани израз – креативну игру и драмске игре мило испланираног – размену, дијалог. Акцент је на посматрању и праћењу деце, документовању и улози васпитача као рефлексивног практичара, на интегрисаном приступу у васпитно-образовном раду, сарадња са локалном заједницом, истраживачком процесу – дете истражује лични и социјални идентитет, а сва запажања нам служе у даљем планирању и развоју дечјег портфолија.

Критичним периодом за буђење еколошке свести сматра се предшколски период, па акценат треба да се усмери ка општем доживљавању природе, узрочно-последичним односима, свеопштој повезаности, буђењу емоционалне осетљивости, емпатије и брижности према свему што дете окружује.

Сагледавање (не)еколошких интеракција реализује се у односу човека и природе, потреба практичног и мисаоног ангажовања деце у процесу искуственог учења, учења као истраживачког чина, учења у интеракцији са одраслима, вршњацима, важности ситуационог учења, интегрисаног планирања и стварања подстицајног окружења за искуство деце. Снимање почетног стања и план активности – развој еколошких активности у вртићу, развој пројекта „Наша башта“ – наставио се као пројекат „Саобраћај у и ван вртића“. Радионице из књиге „Деца имају реч“ – развој говора – пружиле су прилику за партиципацију деце и породице. „Педагогија слушања деце“ заснована је на уверењу да су деца компетентна, креативна, партнери одраслих у заједничком грађењу процеса у којем уче и развијају се. Она представља разноврсне могућности за рад са децом и подстиче креативни приступ у раду са родитељима. Деца морају имати реч, да се могу изразити, чути и слушати.

У презентовању ове теме посебно смо нагласили колики је значај рефлексивности у раду – кроз заједничке презентације васпитача на одређене теме – и развијање рефлексивног приступа пракси кроз стално преиспитивање сопствене праксе у дијалогу са колегама, породицом и децом. Као и покретање заједничких истраживања, професионално усавршавање, којим се практичари оспособљавају за критичко преиспитивање, самовредновање васпитно-образовног рада, у циљу унапређивања квалитета рада, сарадња са локалном заједницом, развој тимског рада и добре и мотивишуће атмосфере.

Овом презентацијом прихватили смо различите изазове и направили смо између старих и нових основа, јер на вртић гледамо као на место заједничког живот и учења једни од других, што подразумева развијање односа међу васпитачима, децом, свим запосленима, родитељима заснованих на поверењу, уважавању, размени и узајамној подршци, повезивању са локалном заједницом. Вртић развија тимски рад, у коме се дружино, смејемо, учимо, играмо и растемо.

Наташа Савић, васпитач-руководилац
Татјана Стојков, педагог

них врата, цео вртић припада деци кроз заједничке игре, дружења и активности, где је и породица активни учесник и саиграч. Тако су настале и наше новине „Желео бих да и ово знате о мени“, наш „Водич кроз вртић“, сензо-моторни центар, библиотека. Активни смо у дружењу са локалном заједницом, која нам је партнер и сарадник у реализацији различитих пројеката, као и кроз узајамне посете са геронтолошким центром, основним школама, културним институцијама.

У вртићу „Невен“ недавно је реализован актив на тему „Здрав вртић – Животне вредности у грађењу партнерских односа вртића и заједнице“. Промишљање о значењу термина здрав вртић, и шта то чини здрав вртић, васпитачи и медицинске сестре васпитачи дали су у виду две презентације, које се односе на јасле и вртића, а неодојиви су део процеса развијања односа и грађења заједнице која учи. Процес је пружио могућности за развој иницијативе деце, родитеља, васпитача и медицинских сестара васпитача. За посматрање, праћење и планирање васпитно-образовног рада, сагледавање контекста у коме деца бораве и живе, рад на физичкој и социјалној средини.

Посебно место у овом процесу заузима промишљање о значају игре и материјала, вршњачког учења, улоге васпитача и приступа у раду са децом, партиципацији деце и родитеља, развијању различитих перспектива код деце, родитеља и вр-

де, крећу, брину о околини, комуницирају са децом различитог узраста и одраслима. Навике, вештине и знања, која дете усваја, помажу му да запажа пажљивије, концентрише се ефективније и да се лакше снађе у новим ситуацијама, да развија самопоуздање и поштовање према себи, другима и околини и уважава међусобне различитости. Радимо на развоју сарадње, што доприноси стварању емоционално сигурног окружења, осећања припадности локалној заједници, у којој живе, и свету који их окружује.

Кооперативним играма васпитачи су подстицали развој сарадње и толеранције у решавању проблем-

ПРОГРАМИ И ВЕШТИНЕ

Питали смо се колико је програм васпитно-образовног рада и дететов програм? За које дете? Апстрактно, одређено кроз норме психичког развоја и постигнућа и аспекте личности и испољавања, дете без историје, културе, социјалног припадништва. Или конкретно дете са именом и презименом, особинама, искуством, социјалним и културним обележјима, које има свој начин мишљења, осећања, вештине, сопствене потребе, навике и интересовања. Кроз различите активности и садржаје пратили смо адаптацију деце, богатали смо дећа искуства истраживачким активностима. Децу смо доводили у ситуацију да опајају, уочавају, постављају хипотезе, врше провере, како се нешто може мењати, и да користе сва чула. Развијали смо природне облике кретања, кооперативне игре, планирали и документовали, радили на развоју социјалне интелигенције, моралном васпитању. А као увод у пројектно планирање питали смо се кроз пројекте „Развој драмске игре“, „Позориште сенки“, „Наша башта“, „Саобраћај у вртићу и ван вртића“, „Деца имају реч“, и све то уз сарадњу и размену са породицом.

